

SIFs Stiftelse för Avel – Rasens bakgrund, utseende och gångarter

Dagens Islandshästar härstammar till de hästar som vikingarna tog med till Island under åren 874-930 och sedan dess har hästarna varit en viktig del av landets historia. Genom århundraden var hästarnas främsta uppgift att agera som transportmedel och hade dom en tuff uppgift eftersom det inte fanns några vägar på ön förr än i början på 1800 talet. Hästarna användes främst som ridhästar men hade även en viktig funktion i lantbruket som arbetshästar.

Eftersom hästarnas huvudsakliga användningsområde var som ridhästar, var bra gångarter, uthållighet och styrka viktiga egenskaper. Egenskaper så som framåtbjudning, kapacitet för att gå i högt tempo, bra steglängd och smidighet var även uppskattade eftersom dessa hade stor betydelse på långa resor. Det att kunna gå i ett lateralt rörelsemönster, utan sväv och i varierande tempo, så som hästarna gör i tölt var därför kanske den avgörande faktorn som gjorde att vissa hästar valdes till avel utöver andra.

När motordrivna fordon och lantbruksmaskiner började importeras och vägar började byggas på allvar på 1930 talet var det många som var oroliga över rasens framtid. Det visade sig dock att det inte var något att frukta eftersom ridning blev en populär fritidsaktivitet, tävlingsgrenar utformades och längre ridresor lockade befolkningen. Idag är Islandshästen en populär ras för både fritidsridning och tävling och är en viktig del av livet hos tusentals människor runt om i världen.

Grundgångarterna är skritt, trav och galopp. Dessutom behärskar Islandshästarna både tölt och pass. Inom Islandshästvärlden är stort fokus på just gångarterna och då framförallt tölten och passen. Dessa gångarter är till en stor del det som gör rasen speciell i jämförelse med många andra raser. Vikten av bra gångarter återspeglas i de tävlingsgrenar som har utformats, där det är framförallt gångarterna som bedöms.

Den främsta ambitionen med gångarterna är att de skall vara taktrena och väl åtskilda från varandra. En ren gångart har ren takt, hästen rör sig av lätthet, utan ansträngning eller ojämnheter. Hästens rörelser bör dessutom vara vägvinande, smidiga och lätta.

Hästarna har från naturen olika anlag för de olika gångarterna. För majoriteten av hästarna faller det naturligt att röra sig med samsidiga (laterala) rörelse och på det viset gå i både tölt och pass. En del hästar har dock inte detta laterala rörelsemönster naturligt, men med tid och träning kan de lära sig att behärska tölten. Man kan dock inte förvänta sig att hästar som inte har naturligt anlag för rörelsemönstret kommer lära sig att gå i riktig pass. De hästar som kallas fyrgångshästar behärskar således förutom grundgångarterna, även tölt, och femgångshästarna har passen utöver de andra fyra. Det är dock värt att nämna att många av fyrgångshästarna är från naturen endast tregångare (endast grundgångarterna) men har som sagt lärt sig gå i tölt. Därför förekommer det givetvis också tregångshästar inom rasen som inte har fysiska förutsättningar för att lära sig gå i tölt.

Islandshästens storlek kan vara mycket varierande. I dag är medelhöjden på alla hästar som kommer till avelsbedömningar 140 cm i mankhöjd och generellt kan man säga att storleksmässigt varierar de från 135 – 145 cm, med undantag åt båda hållen.

Alla färger och färgkombinationer är tillåtna hos Islandshästar. De tre grundfärgerna; brun, svart och röd (fux) är dock de mest vanligt förekommande färgerna i rasen.

Hästarna skall utstråla fysisk och psykisk styrka, självständighet och stolthet, särskilt under ryttare. Exteriören har stor variation, men en typisk islandshäst är rektangulär och kompakt i sin byggnad. Typiskt för rasen är sluttande kors, en lång, tjock man, pannlugg och svans samt en tät vinterpäls.

Det är några saker i hästens exteriör som har stor betydelse för hur väl hästen fungerar som ridhäst. Det som kanske är det viktigaste för den som är intresserad av att rida i rena gångarter är balansen mellan hästens framdela och bakdel, att inte bakdelen är högre än framdelen. Likaså är det värdefullt att inte ryggen är framåtsluttande. Hästar med denna typen av exteriör tenderar nästan alltid att vara framtunga. Konsekvensen av det är oftast att hästarna har svårare för att gå i rena gångarter, de går mot handen och har generellt mycket svårare för att ta emot ryttarens signaler. Unghästar kan under en period i sin uppväxt vara högre i bak än i fram. I många fall rättas detta till med åldern men när hästen har blivit 4 – 5 år gammal kan man inte förvänta sig att detta kommer att förändras. Generellt kan man inte vänta sig att det i exteriören som avgörs av skelettet kommer att ändras med varken tid eller träning.

Texter tagna från: www.sifavel.se